

Gezonde School

 GGD Gelderland-Zuid

Datum: 05-09-2016

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding
2. Kerngegevens school
3. Visie Koningin Julianaschool
4. Gezondheid en leefstijl van de basisschoolkinderen in Culemborg
 - 4.1 De populatie van de Gemeente Culemborg
 - 4.2 Algemene gezondheid en gewicht
 - 4.3 Voeding
 - 4.4 Beweging
 - 4.5 Sociaal emotionele gezondheid
 - 4.6 Relaties en seksualiteit
 - 4.7 Genotmiddelen
 - 4.8 Bevindingen Jeugdgezondheidszorg (JGZ)
 - 4.9 Overige bronnen

1 Inleiding

Een Gezonde School leidt tot mooie resultaten. Gezonde leerlingen hebben meer kans op goede schoolprestaties. Goede schoolprestaties dragen op langere termijn bij aan een goede gezondheid en maatschappelijk succes. En een gezonde werkomgeving bevordert de tevredenheid van het schoolpersoneel.

De aanpak Gezonde School is een praktische werkwijze om planmatig met gezondheidsbevordering op school aan de slag te gaan. Scholen die aantoonbaar goed met gezondheid bezig zijn, kunnen het Vignet Gezonde School aanvragen en zich profileren als Gezonde School. Om in aanmerking te komen voor het Vignet Gezonde School voldoet uw school aan een aantal criteria.

Het Plan Gezonde School is een hulpmiddel voor de Koningin Julianaschool. Het geeft inzicht in relevante gezondheidsgegevens van de leerlingen en helpt de school om op overzichtelijke wijze de gekozen prioriteiten en activiteiten, de planning, de communicatie en de begroting bij te houden. Het plan kan als bijlage aan het schoolplan worden toegevoegd.

Op www.gezondeschool.nl staat meer informatie over de Gezonde School werkwijze.

Meer informatie over het ondersteuningsaanbod van de GGD Gelderland-Zuid is te vinden op www.gezondeschoolgelderlandzuid.nl

2 Kerngegevens school

Adresgegevens schoollocatie(s)

Naam School : Koningin Julianaschool
Adres : Oranje Nassaulaan 41, 4101 JS Culemborg
Tel. Nummer : 0345-512951
Schoolgids : <http://www.julianaschool-culemborg.nl/downloads/>
Website : www.julianaschool-culemborg.nl

Gegevens School

Schooltype:

- Openbare school
 School met geloofsovertuiging, levensbeschouwelijke richting:
 Algemeen bijzonder onderwijs
Onderstreep van toepassing: Montessori, Jenaplan, Dalton, Freinet, Vrije school, Anders
 Speciaal onderwijs

Brede School:

- Ja, Brede School Culemborg
 Nee
 In ontwikkeling

Aantal leerlingen school (2016-2017): 115 (inclusief nieuwkomersklas)

Aantal locaties: 1

3 Visie Koningin Julianaschool

De KJS wil aan leerlingen optimale begeleiding bieden door hen:

- een veilige leeromgeving aan te bieden waarbinnen zij zichzelf kunnen ontplooiën en tot hun recht kunnen komen
- hen te leren verantwoordelijkheid te dragen voor zichzelf, voor elkaar en voor hun leefomgeving
- hen voor te bereiden op een zelfstandige en zinvolle rol in de samenleving

4 Gezondheid en leefstijl van de basisschoolkinderen in Culemborg

Elke vier jaar onderzoekt de GGD de gezondheid van de kinderen van 0 tot en met 12 jaar. Ouders van deze kinderen geven dan in een vragenlijst aan hoe zij de gezondheid en de leefstijl van hun kinderen ervaren en welk gezondheidsgedrag zij acceptabel vinden.

In Culemborg zijn eind 2013 de ouders van 1.000 kinderen uitgenodigd om mee te doen aan de Kindermonitor. Daarvan hebben 438 ouders de vragenlijst (digitaal of op papier) ingevuld en teruggestuurd. 304 van deze vragenlijsten gingen over een kind in de basisschoolleeftijd van 4 tot en met 12 jaar. In de onderzoeksgroep zitten ongeveer evenveel jongens als meisjes.

Hieronder geven we een aantal resultaten weer van deze kindermonitor in Culemborg, voor de kinderen van 4 tot en met 12 jaar. Als deze cijfers verschillen met de cijfers van de hele regio Gelderland-Zuid, dan geven we dat aan. Als de cijfers hoger of lager zijn dan vier jaar geleden, dan geven wij dat ook aan. Zijn

de cijfers **gunstiger** dan geven we dat aan door het percentage groen te markeren. Als de cijfers **ongunstiger** zijn dan geven we dat aan met een rode markering.

Bij de vergelijking met vier jaar geleden, bleek niet één resultaat statistisch anders te zijn dan vier jaar geleden. Dit betekent dat de gezondheid en de leefstijl van kinderen in de leeftijd van 4 tot en met 12 jaar in Culemborg nu hetzelfde beeld laat zien als vier jaar geleden.

4.1 De populatie van de gemeente Culemborg

Met het grootste deel van de kinderen gaat het goed. Zij groeien op in een veilige omgeving en in goede gezondheid. Dat neemt niet weg dat bij een kleiner deel van de kinderen ongunstige factoren te zien zijn op het vlak van psychisch welzijn, opvoeding en leefstijl.

- 20% van de kinderen is van niet-Nederlandse herkomst.
- 18% van de ouders heeft moeite met rondkomen.
- 7% van de kinderen woont in een eenoudergezin.
- 17%** van de ouders heeft een laag opleidingsniveau (t/m vmbo). Dit is minder dan in de hele regio Gelderland-Zuid (26%).

Bekend is dat in deze vier groepen gemiddeld meer kinderen voorkomen

- met een minder goede gezondheid,
- met een minder gezonde leefstijl
- en/of die vaker in minder gunstige woonomstandigheden opgroeien.

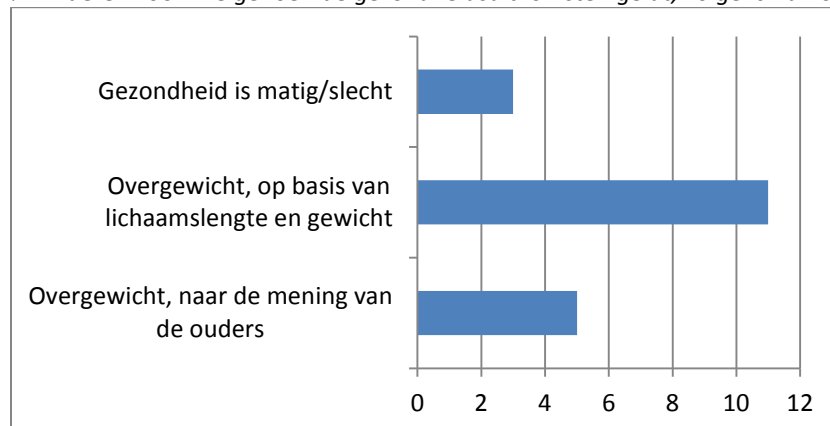
4.2 Algemene gezondheid en gewicht

Op basis van de antwoorden van de ouders:

- 3% van de ouders geeft aan dat hun kind een matige of slechte gezondheid heeft.
- 11% van de kinderen heeft overgewicht. Dit is berekend op basis van de lichaamslengte en het gewicht van het kind, dat de ouders hebben opgegeven.
- 5% van de ouders is van mening dat zijn/haar kind overgewicht heeft. Dit is meestal een onderschatting.

Tabel Algemene gezondheid en gewicht:

% kinderen voor wie genoemde gezondheidsuitkomsten geldt, volgens hun ouders

4.3 Voeding

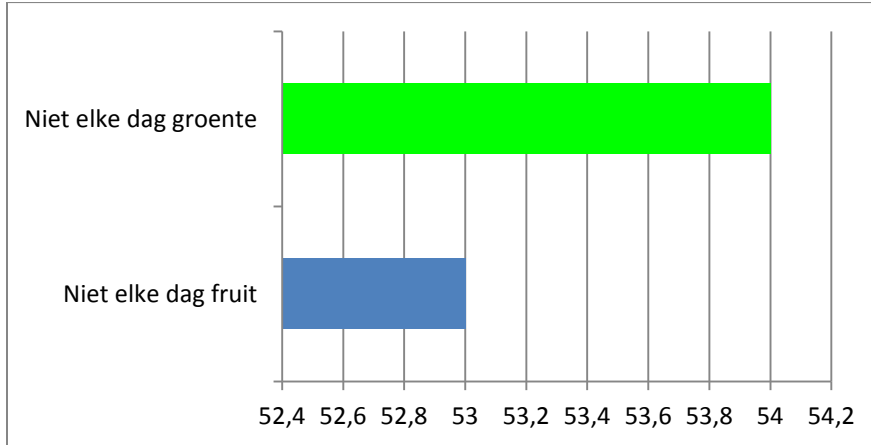
Op basis van de antwoorden van de ouders geldt het volgende:

54% van de kinderen eet niet elke dag groente, dit is minder dan in de hele regio Gelderland-Zuid (63%).

53% van de kinderen eet niet elke dag fruit.

Tabel Voeding:

% kinderen voor wie genoemd gezondheidsgedrag geldt

4.4 Beweging

Op basis van de antwoorden van de ouders geldt het volgende:

28% van de kinderen doet meer dan 2 uur beeldschermactiviteiten per dag,

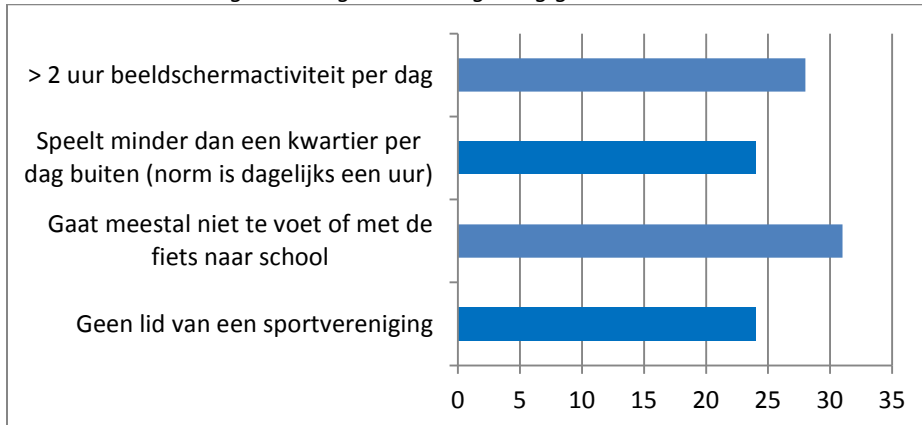
24% van de kinderen speelt minder dan een kwartier per dag buiten (los van school). Dit is meer dan in de hele regio Gelderland-Zuid (21%),

31% van de kinderen gaat meestal niet te voet of met de fiets naar school,

24% van de kinderen is geen lid van een sportclub. Dit is minder dan in de hele regio Gelderland-Zuid (26%).

Tabel Beweging:

% kinderen voor wie genoemd gezondheidsgedrag geldt

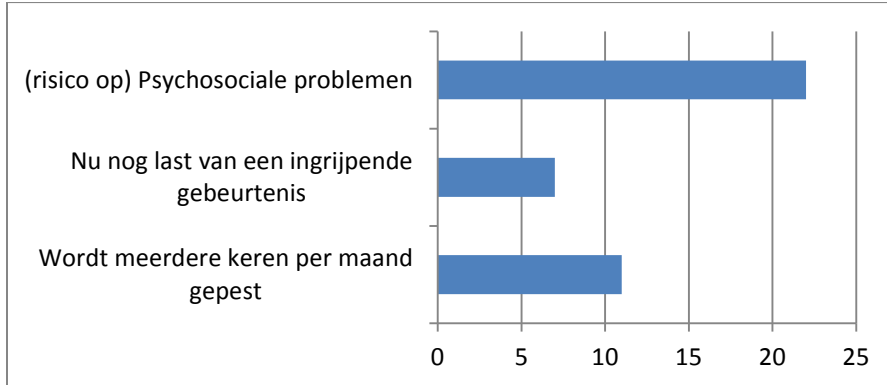
4.5 Sociaal emotionele gezondheid

Op basis van de antwoorden van de ouders geldt het volgende:

- 22% van de kinderen heeft psychosociale problemen,
- 7% van de kinderen heeft een ingrijpende gebeurtenis meegemaakt en heeft daar nog zorgen om
- 11% van de kinderen wordt meerdere keren per maand gepest.

Tabel Sociaal emotionele gezondheid:

% kinderen voor wie genoemde gezondheidsuitkomsten geldt, volgens hun ouders

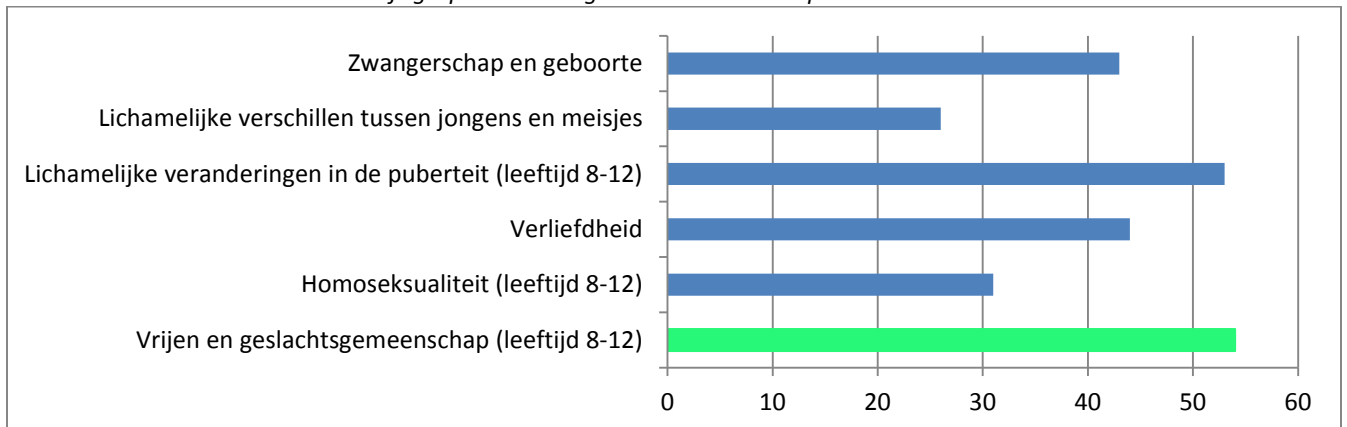

4.6 Relaties en seksualiteit

- 43% van de ouders heeft **niet** met het kind gesproken over zwangerschap en geboorte,
- 26% van de ouders heeft **niet** met het kind gesproken over lichamelijke verschillen tussen jongens en meisjes,
- 53% van de ouders van een kind in de leeftijd 8 – 12 jaar heeft **niet** met het kind gesproken over lichamelijke veranderingen in de puberteit,
- 44% van de ouders heeft **niet** met het kind gesproken over verliefdheid,
- 31% van de ouders van een kind in de leeftijd 8 – 12 jaar heeft **niet** met het kind gesproken over homoseksualiteit,
- 54% van de ouders van een kind in de leeftijd 8 – 12 jaar heeft **niet** met het kind gesproken over vrijen en geslachtsgemeenschap.

Tabel Relaties en Seksualiteit:

% ouders dat **niet** met hun kind heeft gesproken over genoemde onderwerpen.

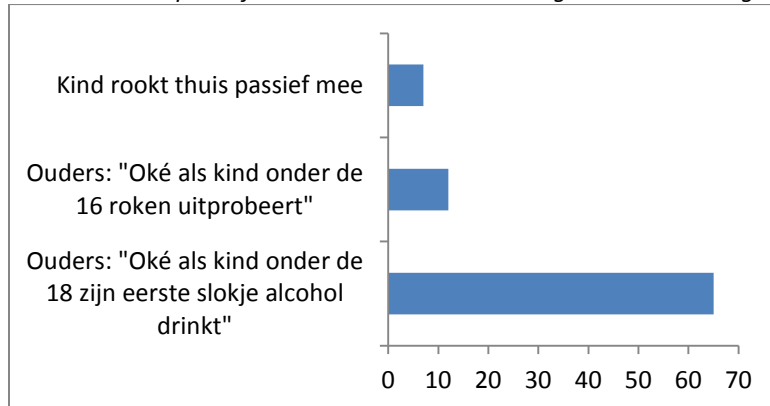
4.7 Genotmiddelen

Op basis van de antwoorden van de ouders geldt het volgende:

- 7% van de kinderen rookt thuis passief mee,
- 12% vindt het oké als hun kind af en toe roken uitprobeert als het jonger is dan 16 jaar
- 65% vindt het oké als hun kind voor het eerst een slokje alcohol drinkt voor zijn 18e verjaardag.

Tabel Genotmiddelen:

% kinderen dat passief meerookt en % ouders met genoemde meningen

4.8 Bevindingen Jeugdgezondheidszorg (JGZ)

De schoolarts of schoolverpleegkundige onderzoekt de gezondheid van de kinderen op uw school. Dat gebeurt onder andere bij de 5-6 jarigen en bij de 10-11 jarigen. Zij meet dan onder andere de lengte en het gewicht van de kinderen.

Cijfers overgewicht

Uit de gegevens blijkt dat op de Julianaschool in de schooljaren 2011-2015 gemiddeld 23% van de 172 gemeten kinderen overwicht had. Dit is hoger dan gemiddeld in Rivierenland, waar het 16% was. In de gehele GGD-regio Gelderland-Zuid (tot aan Berg en Dal) had gemiddeld 14% van de 5-6 en 10-11 jarige kinderen overgewicht over deze schooljaren.

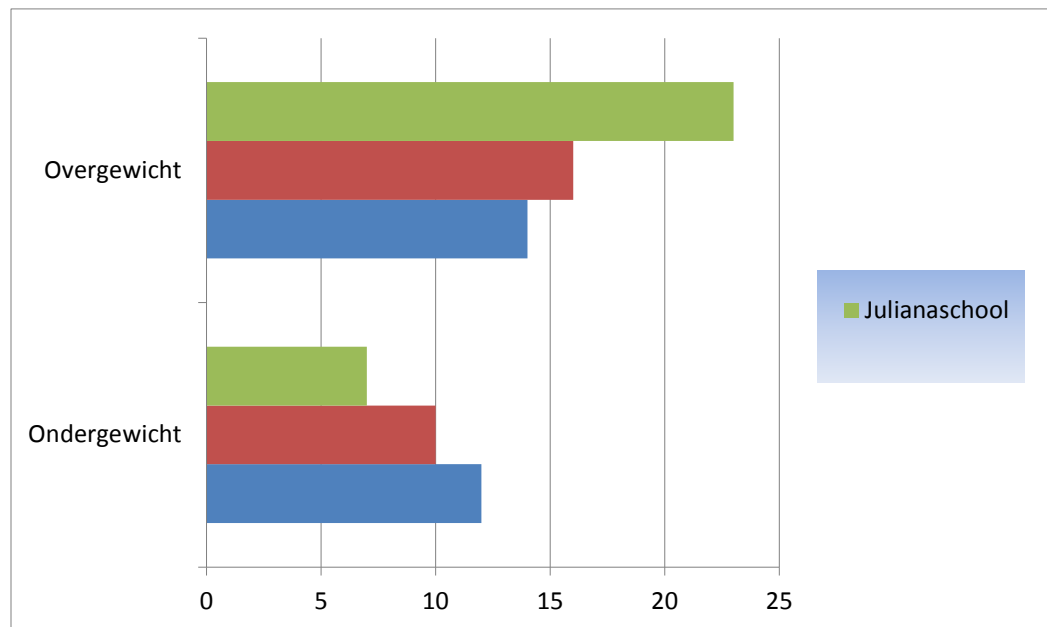
Ondergewicht

Uit de analyses blijkt dat op de Julianaschool in de schooljaren 2011-2015 gemiddeld 7% van de 172 gemeten kinderen onderwicht had. Dit is lager dan het gemiddelde in Rivierenland, waar het 10% was. In de gehele GGD-regio Gelderland-Zuid had gemiddeld 12% van de 5-6 en 10-11 jarige kinderen ondergewicht over deze schooljaren.

In onderstaande tabel is het gemiddelde percentage overgewicht en ondergewicht van de afgelopen vier schooljaren op de Julianaschool te zien.

Tabel Overgewicht en ondergewicht:

Gemiddeld % kinderen uit groep 2 en 7 met overgewicht dan wel ondergewicht over de jaren 2011-2015.

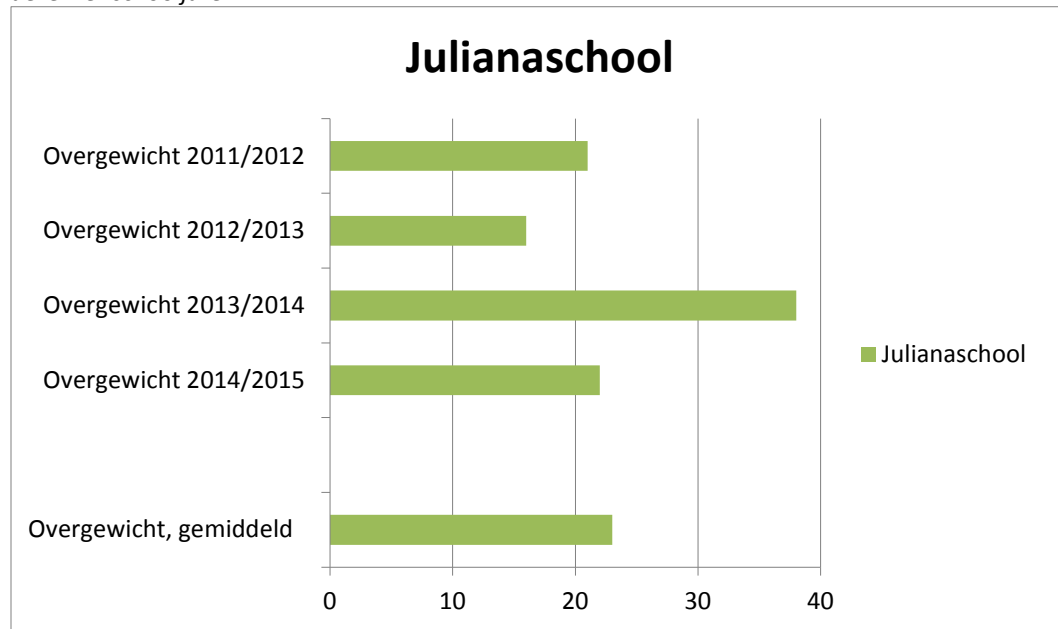

Voor de afgelopen vier schooljaren zag het percentage leerlingen met overgewicht er als volgt uit:

Schooljaar	Percentage	Aantal Gemeten leerlingen
2011/2012	21	56
2012/2013	16	45
2013	38	34
2014	22	37
<i>Gemiddelde 2011/12 t/m 2014/14</i>	<i>23</i>	<i>272</i>

In onderstaande grafiek zien deze gegevens er als volgt uit:

Percentage kinderen uit groep 2 en 7 met overgewicht van de afgelopen 4 schooljaren, en het gemiddelde over deze vier schooljaren.

Deze gegevens laten geen duidelijke trend zien. Het percentage overgewicht fluctueert namelijk over de jaren. Om stabielere cijfers te vergelijken, is het dan ook raadzaam om vierjaargemiddelden met elkaar te vergelijken.

Historie KJS tot heden

De jeugdarts van de GGD ziet op de Koningin Julianaschool relatief veel leerlingen met overgewicht. Uit onderzoek in schooljaar 2016 blijkt dat **33%** van de leerlingen overgewicht heeft (alle 105 leerlingen zijn door haar onderzocht).

Ook spreekt ze relatief veel kinderen die niet sporten. Vaak vanwege financiële problemen. Veel ouders hebben een laag opleidingsniveau en/of een laag inkomen. Een kleine groep heeft moeite met rondkomen. Veel ouders hebben moeite met opvoeden. Psychosociale problemen komen bij de leerlingen van de Koningin Julianaschool veel voor. Kinderen lossen problemen vaak op een fysieke manier op (vechten, ruzie). Er is geen zicht op de seksuele gezondheid en (houding t.o.v.) genotmiddelengebruik van de leerlingen. De mondgezondheid op de Koningin Julianaschool is niet zo goed.

Uit JGZ onderzoek uit schooljaar 2008-2009 blijkt dat 58,3% van de kinderen uit groep 2 en 41,7% van de kinderen uit groep 7 één of meerder gaatjes heeft. 88% van de kinderen uit groep 2 poetst de tanden minder dan 2 keer per dag en/of laat de tanden niet napoetsen door een volwassene.

De school geeft aan dat ongeveer 15% van de leerlingen van de Julianaschool worden besproken in het Jeugd Preventie Netwerk. Bijna 85% van de leerlingen van school wordt ondersteund via de interne zorgstructuur. De school heeft zelf het beeld dat het percentage kinderen met problematische gezinssituaties, één oudergezinnen, traumatische gebeurtenissen, ziektes in de familie flink hoger is dan gemiddeld op basisscholen (niet gebaseerd op cijfers).

Ook wordt er relatief veel passief meegerookt, gepest, tv/computer gekeken (films niet geschikt voor leeftijd), weinig buiten gespeeld en krijgen relatief weinig kinderen adequate seksuele voorlichting.

4.9 Overige bronnen KJS

Uit de ITS Veiligheidsmonitor 2012 blijkt dat de meeste leerlingen zich veilig voelen op school (90% t.o.v. 95% landelijk) en dat 73% van de leerlingen geen behoefte heeft aan het vergroten van de veiligheid. De leerlingen voelen zich het meest veilig in de klas, in de overblijfruimte en op het schoolplein en het minste in de gangen, op de toiletten en omgeving van de school. Ook voelt het zich veilig op school; 79% heeft geen behoefte aan het vergroten van de veiligheid.

Bevindingen:

1. Veiligheid.

100% van de leerlingen voelt zich veilig in de klas (ITS 2016)

100% van de ouders vindt dat zijn/haar kind zich veilig voelt in de klas. (ITS 2016)

100% van de leerkrachten voelt zich veilig in de klas en in de personeelsruimte.

2. Gedrag.

Gedagsregels zijn zichtbaar in de klas en de school, leerlingen vinden dat de leerkrachten goed opletten op het plein en goed orde houden. Preventief beleid ten aanzien van gedrag (belonen gewenst gedrag 75, respect t.a.v. gedrag en straf 94) is t.o.v. 2012 gestegen en is hoger dan het landelijk gemiddelde (resp. 55 en 70).

3. Kwaliteit van de leerkrachten is gestegen (80 in 2012, 93 in 2016), zij werken meer visiegericht en werken goed met ouders samen. Ook externen bevestigen de positieve en constructieve benadering van de school.

4. De school scoort hoog op (boven landelijk gemiddelde):

Schoolcultuur Tevredenheid over hoe de school omgaat met pestgedrag. De ouders waarderen de samenwerking en inspraak die zij hebben.

Leef- en leerklimaat. Ouders vinden dat de leerkracht hun kind zelfvertrouwen geeft, zijn zeer tevreden over de ondersteuning van de leerkracht. De leerlingen noemen dat de leerkrachten met hen praten over hoe ze met elkaar om gaan op het plein.

(Tevredenheidsonderzoek 2015 ouders en leerlingen)

Imago. Ouders spreken positief over de school. De school doet wat zij belooft en heeft goede resultaten. Ouders voelen zich serieus genomen en welkom.

Wat vraagt aandacht in 2016-2017:

- Voorlichting alcohol continueren.
- Omgaan met social media en pestgedrag. Grootste zorg van leerlingen en leerkrachten. Pesten vindt ook plaats vanuit de thuissituatie: programma Vreedzame school/Social media blijft van groot belang. Week van Media wijsheid (eind november 2016) over Feit, fake of filter) blijven benutten. Ouderavond met SMW in november 2016 reeds ingepland.
- Ouders beoordelen de schoolomgeving veiliger dan het personeel en de leerlingen. Risico. Ouderavond bespreken, ook tijdens huisbezoeken.